

Лекція 1

Педагогіка як наука. Загальні засади педагогіки вищої медичної освіти

Презентацію підготувала: Шевченко О. М.,
кандидат педагогічних наук, доцент кафедри
українознавства та гуманітарної підготовки

ПЛАН

- 1. Особливості предмету та завдання педагогіки вищої медичної школи.*
- 2. Предмет, завдання педагогіки вищої школи. Педагогіка вищої школи в структурі педагогічних наук.*
- 3. Характеристика основних категорій педагогіки вищої школи.*
- 4. Структура вищої освіти, рівні підготовки фахівців, система закладів вищої освіти.*
- 5. Педагогічна система та її складники.*

1. Особливості предмету та завдання педагогіки вищої медичної школи

Педагогіка – наука (система знань) про педагогічні закономірності, сутність, принципи, методи й форми навчання, виховання та розвитку особистості з метою ефективної взаємодії у світі.

Рівні інтеграції педагогіки і медицини:

- *соціально-культурний рівень*, на якому можуть бути використані надбання народних традицій підтримки здоров'я, досвід формування засобів і методів попередження захворювань, розроблені рекомендації щодо здорового способу життя;
- *конституційно-превентивний рівень* інтеграції, на якому медичний працівник допомагає пацієнту моделювати принципи і загальні схеми самозбереження поведінки;
- *дидактичний рівень* інтеграції, на якому пацієнтів навчають поведінки, що запобігає рецидивам захворювання.

**Предмет педагогіки
вищої медичної
освіти**

процес навчання, виховання студентів майбутньої професії, взаємодії між учасниками педагогічного процесу (лікар-викладач – студент-пацієнт), сучасні методи та технології викладання навчальних дисциплін, які використовуються у вищих медичних навчальних закладах

**Мета вивчення
педагогіки у
вищому медичному
навчальному
закладі**

формування у майбутнього лікаря основ педагогічної компетентності і розширення професійних функцій медичного працівника

**Об'єкт дослідження
педагогіки медичної
освіти**

педагогічний процес у вищому медичному навчальному закладі

Види медико-педагогічної діяльності:

- навчання молодшого персоналу;
- передача особистого досвіду колегам;
- складання програм вживання лікарських препаратів;
- навчання родини розвитку навичок догляду за важкохворим членом сім'ї;
- формування у пацієнта відповідального ставлення до процесу лікування;
- пояснення значень процедур і лікарських засобів;
- переконання пацієнта в необхідності дотримання здорового способу життя;
- проведення просвітницької роботи та ін.

Місце та роль педагогіки в медичній освіті:

- *педагогіка* – навчальний предмет професійної підготовки та підвищення медичних кадрів;
- *педагогіка* – мистецтво викладання навчальних предметів вищої медичної освіти;
- *педагогіка* – методичні рекомендації щодо розробки навчальних програм, навчальних книг, тестів тощо;
- *педагогіка* – мистецтво лікування і спілкування з пацієнтами.

2. Предмет, завдання, основні категорії ПВШ. Педагогіка вищої школи в структурі педагогічних наук

Педагогіка вищої школи – галузь педагогічної науки, яка вивчає педагогічні закономірності й засоби організації та здійснення педагогічного процесу, навчання, виховання, розвитку та професійної підготовки особистості студента.

Етапи розвитку педагогіки

Етап	Суть
I - й етап (донауковий)	Педагогічні знання систематизовані на основі набутого емпіричного досвіду виховання й освіти у формі народної мудрості
II - й етап	Виникнення теоретичних концепцій виховання й освіти в рамках філософії, педагогіка розвивається як самостійна наука
III – й етап	З XVII ст. розвиток науки як системи

Предмет педагогіки вищої школи охоплює:

- *заклад вищої освіти як педагогічну систему, функціонування та ефективність педагогічного процесу у закладі вищої освіти;*
- *особистість науково-педагогічного працівника; педагогічну діяльність науково-педагогічних працівників, їх професійно-педагогічну підготовку;*
- *педагогічні закономірності формування й розвитку особистості студента;*
- *педагогічні особливості взаємодії студентів і науково-педагогічних працівників;*
- *процес вищої освіти і самоосвіти;*
- *навчання у закладі вищої освіти;*
- *форми, методи і педагогічні технології у закладі вищої освіти;*
- *виховання і самовиховання студентів;*
- *педагогічні аспекти неперервної самостійної роботи студентів під час навчання у закладі вищої освіти та після його закінчення.*

Основні категорії педагогіки вищої школи:

методологічні

педагогічна теорія, педагогічна концепція, педагогічна ідея, наукова гіпотеза, протиріччя, педагогічна закономірність, педагогічний принцип;

процесуальні

виховання, навчання, освіта, розвиток і формування особистості, навчально-виховний процес;

суттєві

визначають змістовні характеристики освітньо-виховної взаємодії педагогів і здобувачів, що характеризуються програмними цілями, завданнями та результатами.

4. Структура вищої освіти, рівні підготовки фахівців, система закладів вищої освіти

Рівні вищої освіти:

- ☀️ початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти;
- ☀️ перший (бакалаврський) рівень;
- ☀️ другий (магістерський) рівень;
- ☀️ третій (освітньо-науковий) рівень;
- ☀️ науковий рівень.

Ступені вищої освіти:

- 1) молодший бакалавр;
- 2) бакалавр;
- 3) магістр;
- 4) доктор філософії;
- 5) доктор наук.

Система підготовки фахівців в Україні:

Академія

Університет

Інститут

Коледж

Технікум (училище)

Рівень акредитації – рівень спроможності закладу вищої освіти проводити освітню діяльність, пов'язану зі здобуттям вищої освіти та кваліфікації:

- **вищі навчальні заклади I-го рівня акредитації** (технікум, училище), що готують фахівців на основі повної загальної середньої освіти або на основі базової загальної середньої освіти (із присвоєнням кваліфікації молодшого бакалавра);
- **вищі навчальні заклади II-го рівня акредитації** (коледжі та інші прирівняні до них ЗВО), що готують фахівців на основі повної загальної середньої освіти із присвоєнням кваліфікації молодшого бакалавра або бакалавра;
- **вищі навчальні заклади III-го рівня акредитації** (академії, інститути та інші прирівняні до них ЗВО), що готують фахівців на основі повної загальної середньої освіти із присвоєнням кваліфікації бакалавра або магістра;
- **вищі навчальні заклади IV-го рівня акредитації** (університети або інші прирівняні до них ЗВО), що готують на основі повної загальної середньої освіти бакалаврів, магістрів, а також на основі повної вищої освіти - докторів філософії і докторів наук (мають аспірантуру і докторантуру).

5. Педагогічна система та її складники

Педагогічна система - упорядкована сукупність взаємодіючих елементів, дія яких спрямована на досягнення педагогічних цілей.

Функції педагогічної системи:

Навчальна функція визначає спрямованість педагогічної системи на оволодіння студентами сучасними знаннями, уміннями та навичками, необхідними їм для успішної професійної діяльності.

Розвиваюча функція визначає розвиток особистості студента в умовах пізнавальної творчої активності, мотивації та індивідуалізації навчальної діяльності.

Виховна функція реалізується в умовах гуманістичного підходу, децентралізації педагогічного впливу з боку викладача, самостійності навчально-творчої діяльності студентів.

Структура педагогічної системи у вищому навчальному закладі

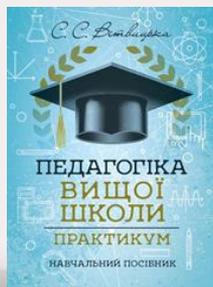
Функціонування педагогічної системи базується на педагогічних *законах і закономірностях*.

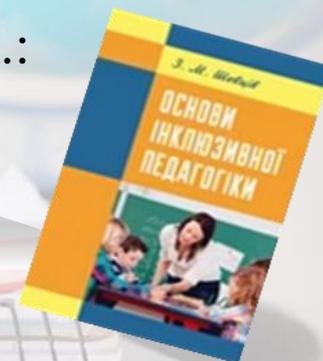
Педагогічні принципи:

- принцип суспільно-ціннісної цільової спрямованості педагогічного процесу;
- принцип комплексності різних видів педагогічної діяльності;
- технологізації педагогічного процесу;
- послідовності формування соціально-творчого досвіду майбутніх фахівців;
- індивідуалізації освітньої діяльності;
- відповідності методів та форм педагогічної діяльності змісту освіти та психологічній структурі особистості;
- науковості освітньо-виховної діяльності;
- мотиваційного забезпечення педагогічної діяльності;
- оптимального рівня продуктивності педагогічного процесу;
- диференціації контролю навчальної діяльності;
- активного залучення здобувачів до процесу вдосконалення змісту освіти, методів, форм та засобів навчання тощо.

Література

1. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: Методичний посібник для студентів магістратури. – Київ: Центр навчальної літератури, 2003. – 316 с.
2. Зайченко І.В. Педагогіка. Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів, 2-е вид. – К., «Освіта України», «КНТ», 2008. – 528 с.
3. Максименко С.Д., Філоненко М.М. Педагогіка вищої медичної освіти. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. – К., Видавництво «Центр учбової літератури», 2022.
4. Пащенко М.І., Красноштан М.І. Педагогіка: Навч. посіб. – К.: Видавництво «Центр учбової літератури», 2022.
5. Сікорський П.І. Нова педагогіка. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2021. – 540 с.
6. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. – К.: "Академвидав", 2006.

ДЯКУЄМО ЗА УВАГУ!

**БАЖАЄМО ТВОРЧИХ
УСПІХІВ І НАСНАГИ!**